

[Rager.]

konservative Folkeparti var kommet Ændringsforslag. Det maa jo i ikke ringe Grad undre en at faa en Betænkning som den, der foreligger her, udarbejdet af det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt, men tiltraadt af de to ærede Medlemmer af Partiet, de Herrer Bouet og C. J. F. Sven. Ikke mindst undrer det en, at det ærede Medlem Hr. Bouet tiltræder en Betænkning af denne Art. Jeg har altid forstaaet paa det ærede Medlem Hr. Bouet, at han i første Række gjorde sig til af at være Talsmand for de Erhvervsinteresser, som han gennem hele sit Liv, sin Uddannelse, sin Færden, havde særlig Evne til at sætte sig ind i, nemlig Funktionærinteresserne. Da forekommer det mig højt mærkværdigt, at netop den, der skulde forstaa disse Interesser og skulde forstaa Funktionærernes Stilling over for et Spørgsmaal af denne Art, indtager det Standpunkt, som det ærede Medlem har valgt her. Nu skal jeg indrømme, at det ærede Medlem maaske har været udsat for et stærkt Pres af sit Parti. Det skal jeg ikke forsøge at trænge ind i, men det forekommer mig, at den Stilling, det ærede Medlem har taget her, stemmer meget daarligt med de Interesser, som det ærede Medlem ellers mener at kunne varetage og at være kaldet til at varetage, fordi han forstaa den Klasses Kaar og Opfattelse fuldstændig til Bunds.

Men vi maa gøre os fortrolige med, at de to Partier stiller sig paa det Standpunkt, de har stillet sig paa, at de indstiller Lovforslaget til Forkastelse, og det kan derefter være interessant at se en lille Smule paa Konsekvenserne. Det er straks indrømmet de Herrer, at Svagheden ved Regeringens Forslag ligger i, at kun omtrent Halvdelen af Lejlighederne i Storkøbenhavn kan være inde under Lovén, den anden Halvdel ikke. Det er en Svaghed, men det er ogsaa pointeret, at naar Forslaget har denne Svaghed, saa er det ikke mindst eller, rettere sagt, saa er det paa Grund af de to Partiers tidligere Stilling over for dette Problem. Men hvad vil nu ske? Ja, Grundejerforeningen siger: Der sker ingenting, der sker ingen Lejeforhøjelser. Men dette staar jo for det første ganske i Modstrid med, hvad der er sket i den Tid, der er gaaet siden sidste Huslejelovs Vedtagelse, naar Lejligheder er blevet fri. De siger, at der kommer ingen Lejeforhøjelser, men imod Rigtigheden af dette Standpunkt taler ogsaa, at Grundejerne er saa uhyre ivrige efter at blive fri for Lovén. For hvis de ikke mente, at der kom Lejeforhøjelser, kunde Lovén fort-

sætte Tilstedeværelse jo ikke genere dem, i hvert Fald ikke saa meget, at saa stærk Agitation var drevet og saa megen Vind var pustet i Sejlene, som Tilfældet er nu.

Det er en ganske given Ting, og det viser alt, at der vil komme Lejestigninger, og betydelige Lejestigninger. Vi maa være klar over, hvorledes de Forhold, vi behandler her, ligger. Det er saaledes, at en Række Huse er bygget for Aar tilbage: billigere Byggepriser, Husejeren har en mindre Kapital selv i Huset, men den store Del er laant Kapital, der ligger fast til een Gang fastsatte Renter og Afdrag; det er hans Hovedudgift. Vedligeholdelse har han delvis kastet af sig gennem Aarene. Altsaa ved enhver Stigning i Lejen betyder den væsentligste Del af denne Stigning ekstra Udbytte af Ejendommen. Mere end noget andet bliver det muligt at udnytte Byejendomme under de nuværende Forhold, fordi de nuværende Byggepriser ligger væsentlig højere end de tidligere. En Markedspris paa Lejligheder bliver bestemt af, hvad det koster at bygge en ny Lejlighed i Dag, naturligvis med en vis Relation mellem de to Lejligheders Komfort o. s. v.

Da Byggepriserne stadig ligger højt, vil det stadig være muligt at faa en Forhøjelse paa de gamle Lejligheder, og naar ingen Restriktioner foreligger, er der efter mit Skøn intet som helst at sige til, at en Grundejer, der kan komme til det, tager den Leje, som Markedet vil give ham. Dette er der intet at sige til, og det nytter ikke, at Grundejerforeningen i disse Dage vil forsøge at tage Engleham og hvide Vinger paa og fortælle: Det maa I endelig ikke gøre — thi de økonomiske Lové her i Livet er ubønhørlige paa saadanne Omraader. Men det er derfor, Lovgivningen er der, for at kunne træde ind og begrænse den Art Fordyrelser, som kun er til Glæde for de faa og bliver en Byrde fordelt ud over de mange. Og saa er det endda ikke gjort dermed, for Lejeforhøjelserne kapitaliseres uvægerligt. En væsentlig Del af de Ejendomme, der endnu er bundet, og hvis Kapitalværdi vil stige, hvis Lejlighederne frigives, er Ejendomme i det gamle København. Det er bekendt, at Københavns Kommunestyrelses Politik i høj Grad gaar ud paa en Fornyelse af det gamle København, en Politik, der bør støttes, men det er en ligesaa given Sag, at ved Ekspropriationer i Fremtiden eller Opkøb af de Ejendomme, der nu gives fri, mere end det er nødvendigt, vil Ekspropriationsværdien og Købsværdien stige. Med andre Ord: Ulemperne herved, Omkostningerne,